

битв та подій. Обидва види виокремленої культурно-специфічної лексики допомагають авторові створити уявний світ, в якому відбуваються події роману. Подальша перспектива розвідки полягає у виокремленні, класифікації та вивченні способів відтворення культурно-специфічної лексики роману “Ім’я Вітру” в українському перекладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Борисенко Н. Д., Славова Л. Л., Кодубовська О. О. Художній світ реалій американських університетів: лінгвокраїнознавчий та лінгвокультурологічний аспекти. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип.27, т. 1. С. 82-86.
2. Дорда С. В. Лінгвокультурологія як самостійний напрям лінгвістичних досліджень. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. Серія «Філологічні науки»*. *Мовознавство*. №3 (352). Луцьк, 2017. С. 411–417.
3. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів : Львівський університет, 1994. 204 с.
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Київ: Академія, 2012. 285 с.
5. Потебня О. О. Думка і мова. *Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення)* : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського. К. : Знання, 2009. С. 391–403.
6. Humboldt W. V. Ankündigung einer Schrift über die vaskische Sprache und Nation, nebst Angabe des Gesichtspunktes und Inhalts Derselben / *Wilhelm von Humboldt. Werke in fünf Bänden*; A. Flitner & K. Giel. (eds.). Bd. V. P. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2010. 113–126.
7. Kostopoulou L. Translating culture-specific items in films: the case of interlingual and intersemiotic translation. *Punctum*. 2015. № 1(2). P. 53–67
8. Newmark P. *Approaches to translation*. Oxford : Prentice Hall, 1981. 200 p.
9. Rothfuss P. *The Name of the Wind*. London : Orion Publishing, 2008. 672 p.

С. А. Вискушенко, О. В. Мосієнко
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ

Тема перекладу неологізмів стає все більш актуальною в контексті швидкого розвитку сучасного світу, де нові технології, наукові відкриття та

культурні явища неперервно породжують нові лексичні одиниці. Ці новотвори, які називаються неологізмами, є важливою складовою розвитку будь-якої мови, проте їх переклад може бути викликом для лінгвістів. Особливості відтворення неологізмів включають в себе різні аспекти, такі як вибір еквіваленту, урахування контексту та звичаїв цільової мови.

Перш за все, необхідно враховувати семантичне навантаження новостворених одиниць. Часом їх значення може бути досить специфічним або залежати від контексту, тому необхідно знаходити відповідні та адекватні еквіваленти у цільовій мові. Другим, але не менш важливим чинником є врахування специфіки мови та культури, на яку відбувається переклад. Деякі неологізми можуть мати культурні або історичні конотації, які можуть бути незрозумілими для представників іншої мови й культури. Тому перекладач повинен мати глибокі знання як вихідної мови, так і мови перекладу. Крім того, іноді виникає потреба у використанні описових заміників або пояснень для неологізмів, які не мають точного еквіваленту у мові перекладу. Це допомагає уникнути непорозумінь та забезпечити чіткість перекладу. Врахування цих особливостей допомагає зробити переклад неологізмів як найточнішим та зрозумілим. При цьому важливо також користуватися джерелами та довідковою літературою, щоб забезпечити відповідність й зберегти стиль оригіналу.

Перекладачам доводиться стикатися з численними труднощами, коли вони намагаються знайти еквіваленти для неологізмів. Перша складність полягає в тому, що неологізми можуть мати надзвичайно специфічне значення, пов'язане з певною галуззю чи контекстом. Такі слова часто використовуються у межах вузькофахової сфери, де їх значення може бути неочевидним для пересічного користувача. Отже, перекладачеві потрібно мати глибокі знання у відповідній галузі, щоб зрозуміти суть неологізму та знайти відповідний еквівалент у мові перекладу.

Друга проблема пов'язана з швидким темпом появи нових слів та виразів у сучасній мові. Часто перекладачеві не вистачає часу на адекватний аналіз та пошук еквіваленту для неологізму, що може призвести до використання неадекватних перекладів або навіть до виникнення лексичних недоліків у тексті.

Третя складність полягає в тому, що неологізми можуть мати культурні або історичні конотації, які можуть бути неперекладними або важкими для розуміння у цільовій мові. Наприклад, в технічних термінах можуть бути використані аббревіатури або скорочення, які не мають прямого аналогу в іншій мові. У таких випадках перекладачеві доводиться вибирати між дослівним перекладом та поясненням значення неологізму, з огляду на специфіку цільової мови та її реципієнтів.

Ще одним ускладненням є потреба у використанні термінів, які ще не мають чіткого еквіваленту у цільовій мові. У таких випадках перекладачеві доводиться винаходити нові вирази або пояснювати значення неологізму за допомогою описових заміників. Це може призвести до виникнення неоднозначності, неясності або втрати точності перекладу, особливо коли йдеться про вузькофахові терміни.

Беручи до уваги вищезазначене, перекладач може послуговуватися наступними покроковим алгоритмом дій, задля подолання труднощів відтворення неологізмів:

- 1) вивчити структурно-композиційну специфіку неологізму;
- 2) визначити яким чином неологізм утворюється відповідно до моделей словотвору мови-реципієнта;
- 3) вивчити контекст, у якому використовується неологізм;
- 4) віднайти зразки застосування цього неологізму;
- 5) запропонувати свій варіант відтворення, який відповідає мовним засобам цільової мови та буде зрозумілим реципієнтам перекладу.

Отже, важливо зазначити, що переклад неологізмів – це складний та відповідальний процес, який вимагає від перекладача не лише глибоких знань у певній галузі, але й креативності та гнучкості мислення. Для успішного вирішення цих труднощів необхідно використовувати різноманітні стратегії перекладу та користуватися джерелами та рекомендаціями відповідних фахівців тієї чи іншої сфери діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Вискушенко С. А. Загальні особливості вивчення неологізмів. *Current scientific opinions on the development of current education* : тези доп. XXIV Міжнар. наук.-практ. конф. Мілан, 2023. С. 220-221.
2. Вискушенко С. А. Загальні труднощі перекладу неологізмів. *Nauka i edukacja w warunkach zmian cywilizacyjnych* : Mater. III Międz. Konf. Nauk.-Prakt., 30 listopada 2021 r. Warszawa, 2021. P. 135-136.
3. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів: ПАІС, 2007. 228 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник 5-те вид., виправ. і допов. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.
5. Українська мова: Енциклопедія. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. 752 с. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmoiva/um.htm>